

BEVINDINGEN VAN DE PRO SILVA EXCURSIE ‘Mechanische houtoogst’

Guy Geudens, werkgroep Pro Silva (VBV)

'Forwarder'

Hoewel al enige jaren forwarders (uitrijcombinaties) in de Vlaamse bossen rondrijden om geveld en gekort hout uit het bos te voeren, blijkt toch vooral de harvester (oogstmachine) tot de verbeelding te spreken en het sterkst met de term 'gemechaniseerde houtoogst' te worden geassocieerd. Beheerders stellen het beeld van de man met de motorzaag tegenover de harvester met een gesofisticeerde processor aan het einde van de kraanarm.

Tijdens de Pro Silva excursie op 5, 6 en 7 november werd de mechanische bosexploitatie besproken en bediscussieerd. Door tal van voordelen (vooral economische en ergonomische) wordt in Nederland de bosexploitatie al voor een belangrijk deel met harvesters uitgevoerd. In Vlaanderen blijkt deze trend (voorlopig nog) veel minder uitgesproken.

Tijdens de discussies werd vooral bodemcompactie als een mogelijk erg belangrijk, maar weinig onderkend probleem van deze vorm van houtoogst aangehaald. Zelfs op de weinig kwetsbare zandgrond van de Oisterwijkse bossen en vennen waar de excursie doorging, blijkt in de sporen de bodem behoorlijk verdicht. Dat konden we aantonen door middel van veldonderzoek met een penetrometer. Opmerkelijk is dat deze bodemcompactie vooral wordt veroorzaakt door de forwarder en minder door de harvester. Het zware gewicht van de forwarder (tot 20 ton) – veroorzaakt door het verzamelde hout dat uitgereden wordt en het feit dat de forwarder verschillende malen over dezelfde piste rijdt – zal hier niet vreemd aan zijn. Maar hoe ook geveld wordt, het uitslepen of -rijden van het hout veroorzaakt dus de grootste bodemschade

De harvester 'Timberjack' in actie in een dennenbestand in Oisterwijk, tijdens de Pro Silva excursie

Een belangrijke vraag was ook of de beheerder de harvester op vooraf geplande paden dwingt. De harvester 'maakt' bij zijn doorgang door een bestand immers uitrijpaden. Hierdoor wordt de rijweg van de forwarder bepaald. Door het vooraf aanduiden van uitrijpaden kan de onvermijdbare bodemcompactie beperkt worden in oppervlakte en worden gevoelige zones vermeden.

Veel beheerders zijn er niet van overtuigd dat bodemcompactie gevaarlijk kan zijn voor het bos op zandgronden. Zij willen eerst harde wetenschappelijke bewijzen dat de bomen hierdoor trager groeien of ziek worden, of dat de ecologische waarde van het bos achteruitgaat. Blijkt dat zo te zijn, dan wordt het aanduiden van vaste uitrijroutes in alle bestanden overwogen.

Na langlopend onderzoek hebben een aantal Duitse deelstaten het aanduiden van vaste uitrijpaden alvast verplicht.

Voor meer informatie over de werkgroep Pro Silva kan u terecht bij Noah Janssen (noah.janssen@vbw.be of tel. 09/264 90 54). Wie op dit verslag, op de excursie of op het thema 'mechanische houtoogst' wil reageren, kan mailen naar noah.janssen@vbw.be.